Ч. 100. Львів, вторник дня 9. мая (26. цьвітня) 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — Редакция, адміністрация і експедиция „Руслана“ при ул. Оссолїньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Яким оружем воюєш, від такого згинеш.

(*Замітка з нагоди жалів „Дїла“ на руских радикалів*).

(△) Народно-демократичне сторонництво опинило ся перед самими виборами у вельми скрутнім положеню, як се зовсїм ясно випливає з суботнїшньої передовиці в ч. 98. „Дїла“. Сторонництво, котре так бундючно розпочало свою дїяльність і вважало себе необмеженим і одиноким представником і виразом волї руского народу, нинї поважно загрожене і відчуває, що єму починає усувати ся ґрунт під ногами. Се скрутне положенє, сю біду накликали собі наші народні демократи самі своїм поступованєм, своєю демаґоґічною роботою, на котру тепер так розжалобило ся „Дїло“ і в котрій справедливо бачить велике нещастє руского народу і рускої полїтики. Стілько непослїдовности, стілько промахів, стілько невдач, як має на своїй недовгій минувшинї народно-демократичне сторонництво, не так легко можна би виказати в якім небудь иншім полїтичнім таборі.

Досить пригадати собі ґенезу народно-демократичного сторонництва і єго полїт. тактику, щоби пояснити собі наслїдки, які оно тепер збирає із своєї дїяльности.

Народно демокр. сторонництво зродило ся з опозицийних народовців, котрі допустили ся сего злочину доси вповнї невідпокутованого, що проти своїх рідних братів, таких самих народовців руских, звязали ся в союз з народними відступниками-москвичами і стали з їх підмогою побивати сих своїх братів за те тілько, що они, хоч ішли до тої самої мети народної, але иншою дорогою, иншою тактикою. Отсей консолїдацийний злочин закапарив нашу народну справу, затроїв наш народний орґанїзм, засїяв нашу руску ниву невиполеним доси буйними буряном, що аж сум побирає, як згадаєш, які зродить плоди, яке вийде з того посїву жниво, яке буде недалеке молоде поколїнє, а очивидно і будучина руского народу.

Колиж уже самим опозицийним народовцям стала грізною консолїдация, коли в самій рускій суспільности, а передовсїм серед молодежи пробудив ся опір проти консолїдациї і треба було бодай явну спілку зірвати з москвичами, тодї оглянулись опозицийні народовцї для поборюваня своїх братів за крайними живлами з радикального і социялїстичного табору, витвореного на основі т. зв. мінїмальної і максимальної себто социялїстичної проґрами. Др. Окуневский, др. Волод. Охримович, Будзиновский, др. Евген. Левицкий перейшли з укр. руск. рад. партиї з кінцем 1898. р. до опозицийних народовців, утворили разом народно-демократичне сторонництво, щоби скріпити радикальними силами свою опозицию, але приняли від тих радикалів демаґоґічну тактику, на котру нинї так жалує ся „Дїло“. Радикали др. Оримович, др. Евген Левицкий і Будзиновский взяли у свої руки „Дїло“ і „Свободу“, а відтак подіставали мандати до держ. ради, котрі не були „премією за помножену і успішну працю над материяльним і духовним, економічним і культурним піднесенєм“ руского народу, але добутком демаґоґії, котра проявила ся на вічах, в „Дїлї“, „Свободі“ і брошурах. Коли „Дїло“ тепер докоряє радикалам, що у них не було „справдїшньої, творчої, орґанїчної працї“, а лише аґітаторство і демаґоґія, то се так само відносить ся до тих названих в горі теперішних членів народ.-демокр. сторонництва, котрі там перенеслись з поміж радикалів і социялдемократів. Они здобули мандати яко аґітатори демаґоґи і сю демаґоґію внесли до парлямент. клюбу і до посольскої палати. Демаґоґічним поведенєм в держ. радї відтручували від себе инші парлямент. сторонництва, довели до виступленя буков. руских послів, утрудняли справдешню полїт. дїяльність поважнїйшим членам укр. руск. клюбу, перебивали нераз уже довершені з правительством умови (досить згадати, як за мінїстерства Бека, др. Евген Левицкий після зробленої вже письменної умови попсував усю справу киненєм 30 наглих внесень на презид. стіл). Тим способом довели до того, що укр. руск. клюб став зовсїм відокремленим, і як само „Дїло“ а властиво єго парлям. дописець (В.) зазначував, виходив без реальних вислїдів і придбань, наслїдком чого „Народ. Комітет“ був приневолений ухвалювати безнастанно дальше заострюванє опозициї або й обструкциї.

Мимо всего того, що радикали в укр. рускім клюбі були кулею у єго ніг, мимо того, що на радик. вічах ухвалювано недовірє керманичам укр. руск. клюбу і доведено до того, що від керми клюбу відсунено пп. Романчука, Цеглиньского, д ра Олесницкого, а буков. руских послів з Васильком виперто з клюбу, укр. руск. клюб волїв позбути ся такої полїт. сили, як п. Н. Василько і єго товариші, а з демаґоґічних понук задержав сю кулю у своїх ніг, бо „числив єдино тілько і виключно на силу демаґоґії“ — чим „Дїло“ тепер докоряє радикалам, бо числив на се, що „нїчо инше, як тільки віра і всемогучість демаґоґії, віра в те, буцїм то — при полїтичній невироблености загалу і безкритичности одної части суспільности — крайною непередбираючою в способах демаґоґією можна всього доказати“.

Бож, який хосен міг мати укр. руский клюб з такого Старуха, що лише сором приносив клюбови і парляментови своїм поведенєм, а мимо того приняв єго і до народ. демокр. сторонництва і терпів у клюбі, або з Петрицкого, Трильовского, Бачиньского? Або чиж се не були демаґоґічні виступи Будзиновского з сухими вербами і Сяном, Трильовского з запіканими баґнетами, д-ра Днїстряньского з Blutbad-ом, або іммунїзованє ріжних демаґоґічних статий і брошур як акт 12. цьвітня проти попередних заяв керманичів укр. руск. клюбу?!

А тепер „Дїло“ з обуренєм і жалем роздирає ризи на собі і кличе до тих самих радикалів, своїх помічників і товаришів:

„Демаґоґія! І в слові сїм названа та страшна язва, котра пережерла кров і кости теперішної радикальної партиї. Демаґоґія — і словом сим висказана та страшна пошесть, яка від радикальної партиї розпочалась і загрожує затроїти громадске житє нашої суспільности. Демаґоґія і лїцитация в крайних кличах, в крайних гаслах, в нездїйснимих обіцянках, які розбивають в суспільности настрій і розуміне до неголосної, твердої, орґанїчної роботи в самих фундаментах національного істнованя!“.

Се не „Руслан“ пише, але таки „Дїло“! Das ist der Fluch der bösen Tat!“ скажемо з нїмецким поетом, се наслїдки полїтики народно-демократичного сторонництва, котра була і є демаґоґічна, лїцитация в крайних кличах і гаслах нездїйснимих обіцянках, котрі затроюють громадске житє і заглушують розуміне і охоту твердої, орґанїчної працї. А щож то, як не демаґоґія, коли „Народ Комітет“ ставить кандидатами на послів таких

Незвісна поезия Федьковича.

Товариш.

То вечір був тихий; понад гороньками
Зірниця вечірна сияла,
А місяць у повен блудив зороньками,
У гаю десь пташка співала.

Ми були на варті у брамі Артемі,
Я спер ся на білім поручу
І там задумав ся о земли родимій,
Заплакав на доленьку смутчу.

А він по тихоньку до мене зближив ся,
Глянувши ми в очи, питав ся —
Й свойов головоньков до мої склонив ся:
„Чого-ж то мій брат заплакав ся?“

„Чого то тужити, коли-ж ту так красно,
А май усю землю вкриває;
Не видиш, як місяць присьвічує ясно,
Не чуєш, як пташка співає?“

— Най пташка співає, як хоче і знає,
А я ї, мій брате, не чую,
Бо моє серденько спокою не має,
Лишив я дружину любую.

Нїчо він не мовив, лиш в очи ми глянув
Сердечне до мене стулив ся;
А пташка тужила, аж явір зівянув,
А місяць під зорі укрив ся.

3. липня 1861.

(Сю гарну поезию виняли ми з Материялів до житєписи Федьковича, про які говоримо дальше. „Товариш“ нагадує своїм змістом декотрі иньші поезиї Федьковича про похід в Італїю 1859. р.).

Матеріяли до житєписи

Осипа Юрія Гординського-Федьковича.

Під таким заголовком вийшла недавно накладом Наукового Товариства ім. Шевченка велика на 643 сторони книжка, без якої жаден біоґраф Федьковича не може обійти ся. Відома річ, що сей поет, голосний у свій час і тепер ще один з перших, у своїй недузї написав про себе богато видумок, незгідних з правдою, через що ми про него знаємо не богато.

Отже сей том материялів, зібраний, упорядкований і пояснений д-ром Осипом Маковеєм, стає головним жерелом до пізнаня житя Федьковича і єго дїяльности. Ся книжка має бути завершенєм видавництва писань Федьковича, однак треба тут сказати, що ще не готовий том ориґінальних сценїчних творів поета, які приняв ся ще перед кількома роками видати проф. О. Колесса і якось не спроміг ся їх доси видати, хоч хто про се повинен передовсїм дбати, як не професор українськоі лїтератури в унїверситетї?...

Др. О. Маковей віднайшов і постягав з ріжних сторін велику масу невідомих материялів про поета і подїлив їх на три частинї: I. Переписка Федьковича (стор. 1—334), II. Документи і спомини про Федьковича (стор. 335–372) і III Недруковані писаня Федьковича і варіянти (ст. 373—643).

У переписцї дав др. Маковей Федьковичеві листи і листи, писані до него, а також кілька таких, що сяк чи так відносять ся до поета. Всїх листів є 252; між ними Федьковичевих 73, з котрих більша половина (45) походить з років 1861—1869. Із сих 73 Федьковичевих листів 35 були вже друковані по ріжних видавництвах, а 38 надруковані тут у у перше (між ними є 4, що доси були звісні тілько у виписках, а тут они подані в цїлости). Всї розміщені хронольоґічно, бо хоч деколи не було на них дат, то при помочи листів, писаних до Федьковича, і инших відомостий можна було означити по змозї докладно час їх писаня.

Адресати, з котрими Федькович переписував ся, се були ті його знайомі, з якими він або особисто або листами запізнав ся. Між ними першим, що мав значний вплив на Федьковича (хоч зовсїм не довго, бо лише в роках 1860 до 186) був Антін Кобиляньский.

По листах до него ідуть Федьковичеві листи до Костя Горбаля, Данила Танячкевича, Остапа Терлецкого, Омеляна Партицкого, Гната Рожаньского, Мелїтона Бучиньского, Мих. Драгоманова, Ізидора Воробкевича і ин.

Як із Федьковичевих листів, так із листів, писаних ріжними людьми до него, не всї задержали ся; сам поет затратив їх, певно ненароком, бо зрештою складав листи дуже педантично. Сї листи, писані до Федьковича, з яких др. М. вибрав до друку 179, є власностию товариства „Руська Бесїда“ в Чернівцях; они доповнюють листи поета і містять богато материялу і до оцїнки дїяльности його і до характеристики його часів.

У другій частинї книжки дає др. М. самі нові материяли про Федьковичевого батька і про поета самого: шляхотский диплом, документ про батька, дуже важні і інтересні спомини Рудольфа Роткеля, два документи з мінїстерства війни про військову службу Ф-а, далї спомини Антона Кобиляньского і Івана Повшека, два документи про перехід Ф-а на православіє, виписки з протоколів тов. »Просьвіти« (до історії побуту поета у Львові) і його завіщанє. Автобіоґрафій поета і споминів про него, уже друкованих, др. М. не передруковував.

Цїлі лїта поетового житя пояснюють нам декотрі із сих материялів. Н. пр. загально мало що було відомо про побут Федьковича у Молдаві в роках 1849—1851; спомини Роткеля в сїм випадку єдине певне і богате жерело.

Доси була гадка, що поет брав участь у битвах в Італїї 1859 р.; документи із мінїстерства війни кажуть що иньше, що поет, правда, відбув похід в Італїю, але не був у жадній битві. Або знов два инші документи сьвідчать нам, що поет аж до 1863. р. (до 29. р. житя) був римо-католиком і тілько, коли виступив з війска, перейшов на православіє та приняв імя Юрий.

Не менше цїкаве завіщанє поета з 1873 р., де поет пише, як єго мають хоронити, який памятник хотїв би він мати ітп.

У третій частинї книжки 83 сторони заняли протоколи Федьковича і його письма до властий і буковиньского сойму у справі сервітутового процесу, в якім Федькович заступав довгопільский окіл. Сї протоколи і письма видобув др. Денис Лукіянович і, щоб они не друкували ся тілько, як сирий материял, не легкий до зрозуміня, подав ще й студию до них. Так ся частина книжки — се заслуга д ра Лукіяновича, тим більша, що справа участи Федьковича у сервітуговім процесї не тілько не була доси фахово розяснена, а навпаки ще й затемнена, зі шкодою для доброго імени поета. (Іменно проф. Колесса скривдив тут поета, не знаючи докладно сеї справи).

З дальших невідомих праць Федьковича заслугують на увагу ріжні урядові звіти з часів, як він був повітовим інспектором народних шкіл. Се найпевнїйший материял для оцїнки педаґоґічної дїяльности поета.

Крім того віднайшли ся ще деякі невідомі поезиї та повістки Федьковича, а також його „Руский лїрник“ і ин. На кінци книжки дав др. Маковей ще передмову із Федькови-

Старухів, Петрицких, Скварців і т. п. або коли „Діло“ відриває нашу молодіж демаґоґічними кличами від наук і реальної праці і зводить її на крикливих аґітаторів виборчих?“.

„Назвати річ по імени, вивести її перед очі нашого національного загалу, показата небезпеку її наслідків — управненою до сього почуваєть ся в повнім обсягу наша часопись“, пише „Діло“ і зовсім справедливо, але се треба було давно робити, а бодай тепер повинно передовсім „Діло“ тямити слова „medice, cura te ipsum!“ Тимчасом „Діло“ аж тепер, коли радикали, підховані народними демократами, намагають ся їм видирати мандати, коли вже і в парляментарнім і в соймовім клюбі не тілько не Романчук, не др. Олесницкий, не Цеглиньский а навіть не др. Кость Левицкий є керманичами політики, а радикальні живла, добачило оно велику небезпеку для руского народу. Яким хто оружем воює, від такого гине! І в сій тривозі о єствоване народно-демократичного сторонництва, о єго мандати, пригадуємо „Ділу“, як то оно глумило ся ненастанно, коли ми остерегали перед сею демаґоґією, коли ми накликували до сеї „неголосної, твердої, орґанічної роботи“ і реальної, позитивної, а не аґітаторскої політики. Пригоди навчать згоди, може отже бодай тепер зрозуміє »Діло« і керманичі „Народного Комітету“, що потреба понехати пристрастну демаґоґію, а вести політику не хлополапску, не особистих амбіций, але на тверезих і реальних основах для справдешнього добра руского народу.

З виборчого руху.

В Галичині.

Зі Сянока наспіла до нашої редакциї слідуюча телеґрама:

Редакция „Руслана“ у Львові.

На передвиборчім згромадженю у Вільхівцях під Сяноком кинув ся бувший „депутат“ Курилович послідними лайками на Преосьв. Епископа Ексцеленцию Чеховича, назвав Єго перед зібраними селянами нехристиянином, а єго „адлятуси“ кричали: „Ганьба — ганьба!“

Зі взгляду на то, що річ занадто поважна і занадто великої ваги, вислали ми на місце сумної події власного дописця, щоби все провірив і віддаємо єму в сій справі слово.

Редакция.

Допись з Сяніччини. *(Депутат Курилович у Вільхівцях).*

Якаж тяжка, душна, прикра атмосфера у нас в Сяноці.

Всьо, що має яке-таке чувство, чувство пошани для Церкви і єї Настоятелів, тяжко обурене. Свої і чужі, Русини, Поляки ба й галицкі „русскіе“, ті не з Дудикевичівців, признають, що сталось щось такого, чого би не стерпіли і в пів диких краях поганьских...

„Екс-депутат“ Курилович накинув ся на Преосьвященного Епископа нашого Ексцеленцию Чеховича перед селянами у Вільхівцях послідною лайкою, назвав нашого Епископа нехристиянином, не-Русином і здрадником, а єго „адлятуси“ які з ним приїхали, кричали: „Ганьба“, ганьба“...

Справа дуже великої ваги і так небувала, що доконче повинен і ширший загал о тім довідати ся. Раз таки треба доконче здемаскувати, і тій гидрі голову відтяти, та вказати тим, які ще з тими людьми кокетували, що зле забавляють ся і негарно покінчать.

Та вернім до властивої річи:

„Екс депутат“ Курилович забрав ся таки направду до роботи. Побачив, що справді „Порт Артур“*) в небезпеці і „сяніцкий Штесель“ осів у своїй кріпости „Бескиді“, та боронить ся завзято против клятих „Українцоф-Японців“.

А оборона потрібна.

З дня на день тратить московщина в Сяніччині ґрунт під ногами, осьвідомлене национальне селян стискає чимраз то вузшим і вузшим перстенем московску твердиню, ще кілька позиций як Вільхівці, Чертеж і капітуляция готова.

З головної позиції висуваєсь від часу до часу Курилович зі своїми адлятусами, щоб відперти атаки клятих Українців.

А треба признати, що армія та єго взірцево зорґанізована. Всякі прикази і інструкциї видає ся в як найбільшій тайні і ніхто не може наперед предвидіти, куди поїде шеф чорносотенців, та в котре село ударить.

А чуючи ся непевним вже навіть у своїх позициях, забирає зі собою цілу армію і так вспоможений кидаєсь мов оса на всіх і на все...

„Українці нехай собі ідуть на Україну, а Поляки на Польщу — а ми тут русскіе останемо панами“ — кричить „екс-депутат“ до запоморочених селян, а єго бранжа бє браво і ликує з того, що їх вожд втяв таке мудре слово.

. . . . . .

От і таке саме склалось у Вільхівцях, невеличкім селі під Сяноком.

Дня 4. мая приїхав „екс-депутат“ Курилович несподівано до Вільхівець а з ним єго адлятуси. На вічну память, а їм „на хвалу“ вичислимо і їх тут прилюдно:

Адвокат сяніцкий: Савюк, Воляньский з „Бескиду“, Кміцікевич официял почтовий, Поливка емеритований учитель, Подолиньский укінчений богослов, Кущак фармацевта з аптики і Перолом, писар в уряді податковім.

На яких 2—3 години перед тим війт Василь Копій затуманений панами з „Бескиду“ і віддавшись їм зівсім на услуги за подане руки і монету, видав сільскому поліциянтови приказ, скликати сейчас громаду! Бідні люди не знали, що сталось але побоюючи ся кари, відірвались від роботи і пішли до громадского уряду. Зійшло ся може яких 20 людий. Парохови навіть не дали знати, але з признанєм зазначити належить, що довідавши ся ще вчас, удав ся о. Викович на збір і в найбільшій небезпеці власного житя, здемаскував облуду Куриловича па свого Преосьвященного Епископа, Ексцеленцию Чеховича.

„Совіщаніє“ розпочалось.

Адвокат Савюк іменує „перфорс“ президию, в якої склад війшли господарі:

Копій з Вільхівець, Ґінда з Війского і Кішка з Загіря, представляє „екс-депутата“ Куриловича і віддає єму голос, щоби представив „Високопочтенним Вибирателям“, що такого доброго зробив русскому народови і русскій ідеї яко дотеперішний „депутат Сяніцкий“.

Настає тишина.

Бідні селяни впялили очи в маститого депутата, споглядають на него чимраз то більше здивованими очима і дивують ся, що за сила, що за могучість у того депутата.

Бо ото кличе грімким голосом Курилович:

1. „Азъ“ єсьм той, який перший заінтерпелював аж міністра війни (слухайте! слухайте!) коли в Команьчи забив жандарм хлопа баґнетом, і обстав за русским крестянином.

2. „Азъ“ єсьм той, котрий перший уняв ся за тим, що міністер посилає вояків на жнива до дому.

3. „Азъ“ єсьм той, котрий перший уняв ся за русскою дітиною, яку закатував Поляк Ґрайс.

4. „Азъ“ єсьм той, котрий виступив против українських послів Василька і Цеглиньского, які наложили на вас податки на канони, війско і кораблї.

5. „Азъ“ єсьм той, котрий виступив в обороні істинно-русских бурс, які через доноси Українців позамикали а хлопців оставлено без хліба.

6. „Азъ“ єсьм той, котрий заступив ся і за тими селяньскими синами, яких Епископ Чехович не хоче приняти до семинаря духовного. (Ганьба! Ганьба! — закричали єго адлятуси).

І далї говорить:

Людоньки добрі! Епископ Чехович видає пастирский лист против шизми і посудив русскоє духовеньство о прихильність до шизми. Запитую вас, чи є тут у вас яка шизма? Чи чули ви про яку шизму?

Ні! ні! ні! відповідають єго адлятуси.

Отже то брехня!

Брехня, брехня, гомонить від адлятусів.

І людоньки добрі! Епископ Чехович бере участь у обході Шевченка в Перемишли, а відомо вам людоньки, що Шевченко написав безбожну поезию на Матір Божу і иньші богохульні поезиї.

Отже чи є він християнином, коли бере участь в обході в честь Шевченка? Не є, не є. Ганьба єму, ганьба, закричачи адлятуси і посипались зневаги на адресу Преосьвященого, яких годі тут повтаряти...

Якась грізна тишина запанувала навіть між запомороченими селянами. Чули они, що дієсь тут для них щось страшного, щось небезпачного. Церков, ту одиноку підпору того селянина, підкопують якісь заволоки, а їх Пастиря збещещують.

І як раз в пору виступає місцевий парох о. Викович. Дрожачим від болю і обуреня голосом відпирає напасти, кинені на Ексцеленцию і сильним піднесеним голосом кличе поганцям:

„Всю таку ганьбу, яку ви мому Владиці приписали, я беру радо на себе і се мені честь справляє, що я можу станути в обороні мого Владики!“

Ті слова мов би окропом облили чорносотенців. Настав крик і вереск неможливий. А над всім лунало „ганьба“, „зрадник“.

І за тим дальші промови.

Малолітний Кущак виступає против професора Залозецкого. „Хто він такий? Чи чули ви про него? Се Поляк... Жаден русский голос не піде на него... Якийсь там професор...

Ха.. ха... ха...“!

За тим іде горячий зазив, щоби всї як оден муж віддали свої голоси на господина Куриловича. Маститий Воляньский пробурмотів ще, щоби всї „крестяне“ віддали голос на свого депутата і дотримали слова. Ще пару окликів, ще пару »ганьба« на адресу Українчиків і „совіщаніє закритоє“...

І велегласно несесь пісня: „Пора-пора за Русь сьвятую...“

„Избранний депутат“ своїми адлятусами виступає ще раз з горячою промовою.

„Людоньки добрі! Ми тут співали хранити церков та Русь сьвяту... а Ваш парох не ізволив навіть встати“...

„Ганьба єму!“ заревіли чорносотенці, а коли о. Викович встав і в спокійних та повних такту словах здемаскував облуду співаючих, закричали піонери Куриловича мов скажені: Курилович по акторски хопивсь за серце, а писар податковий Перелом хопив за лавку, щоби кинути нею в безборонного сьвященика.

І була би ся полила невинна кров сьвященика, колиб не розвага поважнїйших господарів.

Серед того всього парох виходить із зборів.

Між русскими повстає констернация.

Не сподівались они у Вільхівцях такого протесту і здемаскованя.

Господарі щось з недовірєм зачинають споглядати на депутата.

„О вже то він не мусить бути так добрим чоловіком, коли то наш ксьондз, що так все спокійно до нас говорять, з ним так на остро розмовляли... Ні — треба таки ще й послухати Залозецкого, то може довідаємо ся, хто має рехт“.

Отже ґрунт і тут під „екс-депутатом“ Куриловичом зачинає усуватись.

О, инші, инші часи настали господине Курилович. А і ви грубо змінились.

„І коли у попередній каденциї вас, ґаспадіне, переформовало то, що у кождім селї витягалисьте „Śmigus-а“ з кишені, де була карикатура на нашого Високопреосьвященого Митрополита, і з обридженєм пятнувалисьте сей поступок, так тепер саме провалять вас отсї негідні, безстидні крикливі виступи против наших епископів.

Нічого не вдієш з нашим селянином. Церков у него передовсім.

І коли наш „Сяніцкий Штесель“ іде в сліди тамтого і сам приготовлює капітуляцию, нам не уставати в роботі, але працювати і іти в перед, а побіда буде неминуча.

Бажалось би лиш одного, щоби професор Залозецкий нічим не знеохочував ся, на всякі демонстрациї був приготовлений, і як найбільше сам показував ся і промовляв, а також єго заступник О. Мисик з Ванькової.

А „Порт Артур“ буде наш, напевно наш...

4-ка...

Із Станїславова пишуть нам:

Минулої суботи відбули ся в нас передвиборчі збори на наш виборчий округ і зазначили ся цілковитим розломом між радикальною і национально-демократичною орґанізациєю. Др. Евген Левицкий зажадав від д-ра Льва Бачиньского, щоби зробити виборчий компроміс, на основі котрого два повіти полишено би єму, два становили би власність радикалів, а в решті місцевостий, приналежних до станїславівского виборчого округа виборці мали би повну свободу голосованя після партийної приналежности. Др. Л. Бачиньский відкинув се жаданє як невмістне і... dwa bratanki розійшли ся з затисненими кулаками. Як зачуваємо, звертає ся др. Е. Левицкий до сьвящеників з просьбою о попертє своєї кандидатури Здає ся, не потребуємо пригадувати оо. духовним поклик „Руслана“, щоби від посольских кандидатів жадати приреченя в справі їх становища супроти віри і духовеньства. Др. Е. Левицкий се бувший радикал і хоч перейшов до народно-демократичного табора, нераз виявляв свій лїбералїзм в справах віри. Нехайже хоч тепер, в скрутнім положеню, ясно вискаже ся, яке буде єго становище в справах віри і духовеньства на випадок єго вибору.

Народний Комітет затвердив слїдуючі дальші кандидатури: округ 57 (Мединичі-Стрий-Сколє-Жидачів-Ходорів-Миколаїв-Глиняни-Бібрка) Льва Левицкого, судового радника в Сколїм на посла меншости, а о. Остапа Нижанковского, директора „Краєвого Союза господарско-молочарского“ в Стрию на заступника. Округ 54 (Балигород-Лютовиска-Старий Самбір-Підбуж-Дрогобич-Лука) д-ра Омеляна Левицкого, адвоката в Турці, на заступника о. Івана Яворского, кандидата на посла і Михайла Білиньского, господаря і директора „Нароного Дому“ на заступника д-ра Ярослава Олесницкого, кандидата на посла.

Повітовий комітет виборчий в Сокали вибрав орґанїзатором і кореспондентом виборчим о. Омеляна Трешневского, пароха в Хороброві, а о. проф. В. Ардана з Сокаля касиєром. Для вигоди виборців і удїлюваня всякої помочи в виборчих справах отворив комітет в Сокали „Народну канцелярию“.

Кандидат на 54. виборчий округ о. Іван Яворский станув дня 30. цьвітня перед виборцями в Волчім (пов. Турка) і по промовах д-ра Левицкого і о. Яремкевича численні збори заявили ся одноголосно за єго кандидатурою. Виборчі шанси о. Яворского стоять знаменито, хоч по повіті розщибають ся русофільскі юноші і з русофілами держуть управителї дібр барона Лїбіґа.

В Тернопільщині починають підносити голову радикальні киринники, адвокатскі кандидати Постригач, Чумак і Брикович, а на поклик радикальної відозви відбуло ся дня 3. мая віче в салї „Міщаньского Брацтва“, на якім порішено ставити радикальним кандидатом д-ра Льва Бачиньского, додаючи єму заступника д-ра Івана Макуха.

Москвофіли використовують виборчу аґітацию на підкопуванє поваги католицкої Церкви. Ціла Жовківщина, Золочівщина, Брідщина, Каменеччина, як також Перемищина і Лемківщина прямо закинені брудними пасквілями екс-сьвященика д-ра Маркова „До бою“ і „Іосафатъ Кунцевичъ. Єго житьеи дѣятельность“.

Навіть „Галичанинъ“ лякає ся наслїдків сеї злочинної аґітациї, що має на цїли підкопуванє поваги і так уже безчещеної католицкої Церкви.

Москвичі надїють ся добитись 4—5 нових мандатів, іменно в Коломийщині, Калущині і Львівщині, а можливе також в Станїславівщині. Супроти цїлковитого розбитя на-

---

чевої „гороскопії або єгипетскої астрольоґії“, річ також доси незвісну, а характеристичну для способу думаня і діяльности поета між 40-им а 50-им роком його житя. У той час поет цілком поважно вірив у призначенє і більше як десять літ, займав ся астрольоґією та писав велику книгу п. з. Apotelesmata oder das Buch der Dekrete.

Разом взявши, уже й сї необроблені материяли, коли їх прочитати по порядку, показують нам житє і діяльність поета з того боку, з якого ми єго або зовсім не знали або мало. А треба ще додати, що тілько тепер, коли маємо сї материяли в руках, ми можемо по змозї докладно означити хронольоґію творів Федьковича і зрозуміти психольоґію єго творчости. В листах і документах находимо повно пояснень до поезий і инших творів Федьковича, так що тілько тепер можемо й зрозуміти їх красше та побачити, як сильно впливало само житє поета, єго вроджена неврастенія, єго занятя, відношенє до родини, єго привички і сьвітогляд на єго творчість.

Др. О. Маковей друкує тепер широку житєпись Федьковича. Зібравши стілько нових материялів, він, можна сподївати ся, дасть першу повну і вірну житєпись заслуженого поета, котрий як раз перед 50 роками виступив на літературній ниві. Уже 23 роки минуло, як Федькович помер; здаєть ся, уже крайна пора, щоб ми вірно спізнали єго житє.

Товариш.

---

*) Так москвичі звуть Сянік — а Броди — Владивосток! — Ред.

родних сил така Коломийщина, що колись $^3/_4$ всїх голосів дала национальному українському кандидатови — тепер поважно загрожена. Кандидує там 3 радикалів (др. Трильовский п. Лаврук і Петрук) і шість народовців (о. Майковский, о. Русин, Скварко, проф. Примак, нот. Телїшевский і радн. суда Чернявский). А треба знати, що авторітет д-ра Трильовского на Гуцульщинї так страшно понизив ся, що він лично не аґітує, лише через свого поплечника Валїхновского; знова радикал Лаврук аґітує скрізь за собою, не оглядаючись на Трильовского.

От до чого довела полїтика львівских фамілїянтів. Те саме в Станїславівщинї, де що село — инший кандидат. Колиби русофільскі сни мали справдити ся, було би се страшним поличником для народного табору.

Поза Галичиною.

Є. Ем. кардинал Скрбеньский про політ. аґітацию. Часопись „Čech“, близька архіепископским кругам в Празї оповіщує достовірне представленє розмови Є. Ем. кард. Скрбеньского з мужем довіря ческих хлїборобників Бенешом, котрий перед кардиналом жалував ся на „аґітацию сьвящеників з проповідальницї“. Кардинал відповів на се, що то загальниковий докір і він просить о певні дані.

Про аґітацию сьвящеників з проповідальницї не може бути мови, бо він підчас візитациї всюди застав найкрасше порозумінє між сьвящениками а населенєм.

На докір Бенеша, що сьвященики виголошують з проповідальницї полїтичні мови, заявив кардинал Скрбеньский, що єму невідомий анї оден такий случай. Колиб однак сьвященики замісць евангелия Христового голосили полїтичні промови, замісць Божого слова полїтичні полєміки з проповідальницї, то він буде перший, що се заборонить.

Єго Еміненция звернув ся відтак проти ческо-хлїборобних часописий партийних, котрі часто нападали Владик і сьвящеників і висловив жаль, що сторонництво хлїборобників не вдало ся в сю справу, коли сї часописи називали епископів „урвителями“. „Ви висловили, — говорив кардинал — свої жалї на сьвящеників, позвольтеж сказати, що менї не подобає ся в хлїборобнім сторонництві. Длячого оно розповсюджує писаня вільнодумців, котрі поборюють католицизм? Ми думали, що хлїборобники, яко консервативне сторонництво, будуть боронити ідеальних дібр ческого народу. На жаль се не сповнило ся. Ми бачимо і переносимо се з болем, що завели ся в надіях“.

Дальше звіщають в сїй справі до „Vaterland-у“:

З нагоди візитациї в Рокичанах дня 30. цьвітня авила ся у Є. Ем. Кардинала Скрбеньского депутация начальників громад з рокичаньского повіта і просила кардинала, щоби він „заборонив сьвященикам вести полїтику в церкви і школї“. Кардинал відповів на се, що єму невідомо нїчого про надуживанє церкви і школи в пражскій архіепархії, але колиб про щось подібного дізнав ся, то певно виступить рішучо проти того. На дальшу просьбу, щоби кардинал поручив духовеньству обмежати свою дїяльність лише на церкву, відповів кардинал, що се було би тілько тодї можливе, колиб для збереженя і оборони католицких інтересів деинде подбали в спосіб достаточний. А що досьвід поучає, що так не є, а навпаки католицку справу безнастанно напастують, отже **потрібно, щоби духовеньство а з ним і вірні католики вступали ся діяльно за загрожені католицкі інтереси також поза церквою“.**

Слова Є. Ем. кардинала Скрбеньского заслугують на те, щоби і в наших духовних кругах і в нашій суспільности зріло над сими справами призадумати ся, бо відносини у нас без міри грізнїйші, як в Чехах і Моравії. А щож робить ся у нас для охорони і оборони головних основ і підвалин Христової віри і Церкви?! Що робить ся в наших часописях, підкопуючи повагу Епископату, або оповіщуючи і розповсюджуючи брошури вимірені на знищенє основ віри і Церкви?!

Полїтичний огляд.

Заграниця

Конець Мексика! Републиканьский представник Пенсильванії Фохт заповів в палатї репрезентантів Зєдин. Держав, що в найблизшім часї війдуть америк. війска до Мексика. В сїй промові потвердив він погляд неурядових европ. кругів, що Зєдин. Держави задля золота такі ласі на Мексик. Се потверджує також ся обставина, що президент Дияц має уступити і що повстанцї піддержувані Зєдин. Державами домагають ся уступленя президента. Ворогованє Зєдин. Держав проти Мексика доходить уже до краю і небавом постигне Мексиканьску републику подібна доля, як т. зв. південно-американьскі републики, непокоєні безнастанно визискувачами.

Гуртова розправа проти руских академиків.

На початку нинїшної розправи предсїдник трубуналу візвав оборону, щоби подала поодинокі факти, на які має ся покликати 16 сьвідків до оглядин на місци подій, се є на університетї. На се по принятю внесеня радн. Підляшецкого трибунал лишає обороні 2 дни до виготовленя сего акту.

Потім наступає переслуханє сьвід. Ґустава Палюшиньского, укінч. студ. фільос. 1. липця прийшов він до робітнї д-ра Нусбавма. Там дізнавши ся про віче, приглядав ся єму через вікно. Звідси бачив, як по скінченю віча, один з Русинів вибив в III. салї вікна, а инший викинув катедру. Збіг за тим на I. поверх і побачив ту, як дир. Йордан з кількома академиками утїкав від барикади в сторону ректорату. Побачивши се, утїк на II. поверх. Однак дуже скоро вернув, а вернувши побачив, що з обох сторін кидано поліна. Зі сторони Поляків кидали возьнї і студенти.

На сходах спостеріг сьвідок якогось старшого пана, одягненого в спортовий одяг зеленої краски. Коли сьвідок вихилив ся на коридор, дістав поліном в груди. Коли потому ще раз пішов на II. поверх, почув на I. поверсї стріли. Загального числа стрілів, анї напряму їх подати не може. Зацікавлений зійшов на I. пов. і ту побачив, як входила полїция.

Другий сьвідок Абрагам Вольф Ґлязер, укінчений правник зізнає заприсяжений.

Переслуханє сего сьвідка було незвичайно коротке і він не приніс своїми зізнанями нїчого цікавого. За ним предсїдник зарядив перерву а по перерві зізнавав Яків Сюта, слуга унїверс. Підчас подій він був на головнім коридори, але перестрашений стрілами утїк на сходи, які ведуть на II. поверх. Бачив кидані поліна. Служба бігала, підносила поліна і кидала ними на Русинів. Оружя у тих, що були по сїй сторонї барикади, не бачив. Коло сходів стояв якийсь академик, а поліно вимірене в него відбило ся від него і ударило сьвідка. На сходах лишив ся сьвідок аж до приходу полїциї.

Сьвід. Іван Пьотковский, слуга унїверситету зізнає, що по вічу побачив коло I. салї барикаду, хотїв єї розібрати, але єму Поляки не дали. За хвилю вийшли Русини в напрямі барикади. Ледви вийшли в головний коридор, оден з Русинів вистрілив. Зараз потім упали дальші стріли. Тодї сьвідок збіг на долину і ту покликав полїцию. Потім бачив ще, як полїциянт вів арештованого Решетила. Бачив також раненого Леонтовича, який удавав, що налягає на ногу, та хотїв вийти.

При конфронтациї вказує на обж. Охримовича, як такого, що мав бути тим раненим. На питанє прокуратора, сьвідок каже, що коли вийшов по полїцию, она вже стояла майже коло самих сходів. Дальші питаня д-ра Охримовича викликують у сьвідка сумнїв чи налягаючим на ногу був Охримович. Вкінци заявляє, що згаданий мужчина був бише подібним до Охримовича.

Потім обор. др. Охримович вносить, що 16 сьвідків, яких перед тим покликав до місцевих оглядин, має бути покликаних на обставини, серед яких арештовано Решетила, та на обставину, як були розміщені барикади на I. пов. і учасники подій. Прокуратор сему внесеню противить ся.

По короткій відповіди обор. д-ра Охримовича на виводи прокуратора, предсїдник відложив розправу до завтра, заявляючи, що трибунал ухвалить пізнїйше, чи наведених обороною сьвідків покликати, чи нї.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар**. Ві второк: руско-кат.: Василия; римо-кат.: Григория. — В середу: руско-кат.: Симеона; римо-кат.: Ізидора.

— **О. Александер Стефанович** виступив з довгим виводом в 98. ч. „Дїла“ проти нашої критики виборчого манїфесту бувших українських послів а іменно з оправданєм, що нїбито Вижницка руска ґімназия є придбанєм заходів укр. руского клюбу. Виводи сї крім широкого говореня не дають нїякого певного доказу на потвердженє погляду Вп. о. А. Стефановича, а наведена ним заява п. Пігулякa, що ся „ґімназия є нашим (себто буковиньских послів) здобутком“ промовляє як раз проти запевнюваня о. Стефановича, а за нашим поглядом. Можемо запевнити Впр. о. Стефановича, що цїлу справу дуже докладно знаємо і писали про неї на основі певних доказів. А се нїчого не доказує, що ся ґімназия служить також галицкій молодежи, але при всїм тім є она виключною заслугою послів Н. Василька і єго буков. товаришів. Коли ми в критицї манїфесту зазначили, що клюб не повинен собі приписувати заслуг около тих справ, до яких він не приложив своїх заходів, не убирав ся в чуже пірє, то тим не хотїли ми обмежувати заслуг клюбу, а звести їх до властивої реальної дїйсности; бо такий манїфест, як бувших послів, є лише демаґоґічним аґітаторством, недостойним поважьих полїтиків. Крім того є різкою непослїдовностю, бо коли протягом цїлого чотиролїтя дописець „Дїла“ (В.) все по кождій сесиї зазначував безуспішність і безплодність полїтики укр.-рус. клюбу, то звідкиж на конець по розвязаню нараз як з мішка посипалась така безлїч здобутків?! Се стає доказом, що не розходить ся о суть народної справи, о обезпеку мандатів тим, що мало що або нїчого не зробили і звідси клич: вибирайте тих самих, навіть Старухів, Петрицких, Трильовских ітп.

А коли о. Стефанович покористував сею нагодою, щоби так згірдно висловити ся про тутешні рускі ґімназиї, то на се скажемо, що лїпше був би зробив, щоби звернув ся яко член видавничої спілки „Дїла“ і „Народного Комітету“ в сю сторону і наклонив їх, щоби не утрудняли директорам і професорам руских ґімназий вихованя і образованя молодежи, втягаючи її в полїтичну аґітацию, в революцийну орґанїзацию, розповсюджуючи між нею культ Мирослава, до чого сам о. Алекс. Стефанович причинив ся свого часу відомою демонстрацийною депутациєю, затративши тут такт яко сьвященик і бувший професор.

— **Шевченкове сьвято на Сибіри**. В Оренбурзї заздалегідь ще роблено приготовленя до великого Шевченкового сьвята. Але в наслїдок всїляких перепон зі сторони уряду ся справа довго проволїкала ся. Вкінци неструдженим заходам комітету, в якого склад війшла місцева українська, росийска і польска поступова інтелїґенция, удало ся доконати свого наміру. Ювілейне сьвято відбуло ся дня 26. марця, того дня уладжено вечерницї на яких прочитано поетову житєпись, віддеклямовано деякі єго поезиї та відспівано кілька українських пісень. Се все зробило на учасниках дуже миле вражінє. Головне однак сьвято відбуло ся дня 8. цьвітня в салї народного дому. Саля була гарно прибрана зеленою, а над завісою виднїв гарно прикрашений цьвітами портрет Шевченка. Коли піднесла ся куртина, було видно на сценї прикрашене цьвітами і рушниками поетове погрудє, біля котрого уставив ся по обох сторонах хор і впорядчики сьвята, всї в народних українських строях. На початок К. К. Безиний виголосив (рос. мовою) добре оброблений реферат. Відтак слїдували хорові, музичні і деклямацийні продукциї. Цїла проґрама була виконана одним словом дуже гарно. Досить велика саля була переповнена своїми і чужими учасниками, на яких зробило те сьвято надзвичайно гарне вражінє. Чистий дохід з сего сьвята виносить около 200 карб., за які заложить ся в Оренбурзї українську книгозбірню ім. Т. Шевченка.

— **Роковини смерти Б. Грінченка**. Дня 6. мая припадали перші роковини смерти Бориса Грінченка. Київска „Рада“ з мин. суботи помістила з сеї нагоди портрет покійника і три великі статї в єго память, яко одного з найвизначнїйших дїячів на українській народній ниві. Того самого дня відправлено по покійнім панахиду у Володимирскім соборі.

— **З народного житя в Стрийщинї.** Село Кавчий Кут в стрийскім повітї завдяки заходам місцевого пароха о. Ів. Головкевича підносить ся. Читальня „Просьвіти“ і тов. „Сокіл“ розвиває ся дуже гарно. Дня 30. цьвітня відбуло ся там посьвяченє сокільского прапора, на яке зїхали ся всї доохрестні „Соколи“ зі своїми прапорами. Посьвяченя доконали о. радн. Пеленьский, о. Ів. Тижбір і о. Ів. Головкевич По посьвяченю відбув ся о 4. год. фестин, на якім Соколи з Тейсарова виконали кілька вільних вправ руханкових. Учасники, що зібрали ся на се сьвято дуже численно, були одушевлені. На конець відбуло ся передвиборче віче, яке отворив короткою промовою о. Ів. Головкевич. Промовляло багато бесїдників. По широкій дискусиї одноголосно і з одушевленєм приняли зібрані кандидатуру д-ра Евгена Олесницкого. Зі співом народних пісень розійшли ся скріплені на души учасники домів.

— **Небезпечна хороба мінїстра**. Мінїстер зелїзниць др. Ґломбіньский занедужав в суботу дуже тяжко на запаленє слїпої кишки. Переведена операция удала ся, і тепер мін. Ґломбіньский повертає до здоровля.

Оповістки.

— **Поминальне богослуженє** за упокій душі бл. п. Володомира Барвіньского, концепіста намісництва, помершого в 1899. р., відбуде ся в роковини єго смерти завтра (вівторок) о 8. год. рано в церкві СС. Василиянок при ул. Зиблїкевича, на яке запрошує кревних і знакомих — *Родина Помершого.*

Собачий куток.

„Народне Слово“, орґан „Народного Комітета“ (ч. 508.) помістило „поему“, яка ілюструє „хожденія“ национально-демократичних кандидатів за мандатами у бар. Бінерта, а певно, в найблизшім числї подасть оно ще вістки про „хожденія“ национально-демократів по инших ц. к. бюрах. А що редактор »Народного Слова«, недокінчений нормалїст, п. Микола Курцеба »своїх« сторонників дуже добре знає, тож позволимо собі виїмок з сеї »елеґантної поеми« навести:

І ранком дня собі одного
експресом в Віденъ забрили;
просто до Бінерта самого
низько вклонивши ся прийшли.

„Бінерте, пане наш“, голосять
„слуги вірнїйші від собак,
прийшли до тебе й ласки просять,
дай нам мандати у кулак“.

„Собаки вірні — Бінерт каже
вас у рай просто повезу,
але мандату мої любі
з під носа я вам не стрясу,

бо як би в вас так роги були
і рити вміли ви, як слїд,
то мандат виб сейчас добули
без кошту, труду і без бід“.

„А деж ми, пане, возьмем роги“,
плачем один з них заревав,
„коли ми бачиш є безроги“
й собі теж другий заридав.

І справдї... Бінерт подивив ся,
на пиках рила наросли,
оден з них любо розложив ся,
уха до долу повисли.

При кінци »поеми« доданий образок безроги, який має бути портретом автора, чи одвічального редактора — але кого з них, то се на разї є тайною редакциї »Народного Слова«.

Телеґрами

з дня 8. мая.

Мукден. (Пет. Аґ.). Китайскі жовніри, що машерували до Мукдену, побили в Ґав-чав японьских поселенців. Японьский консуль зажадав відшкодованя для ранних і покараня напасників.

Харбін (ТКБ). Китайскі війска розігнали Хунхузів, що напаствували мешканців поблизких сел. Сї війска скріплено полком кінноти з Манджуриї. Новий ґубернатор просив о присланє VI дивізиї до Манджуриї.

Токіо. (ТКБ). З причини безосновних поговірок про близке кабінетове пересиленє настав тут непокій. Поговірки про зміну кабінету однак безосновні.

Царгород. (ТКБ). Як доносять вечірні дневники, шеік-уль-іслям вручив вже свою димісию. Мінїстер скарбу є рішений обставати при своїй димісиї. Великий везир Гаккі-баша утворить імовірно новий кабінет.

Царгород. (ТКБ). Валї Бассори доносить про кроваві події межи ворожими собі племенами Арабів в Каса Карча. Дано з армат сліпі стріли і Араби повтікали.

Анґер. (ТКБ). На бенкеті, виданім тутешними републиками, виголосив мінїстер просьвіти бесїду, в якій заявив в справі Марокка, що Франция не зійде анї на крок з дороги права, бо приняла на себе задачу успокоїти Марокко відповідно до міжнародного договору.

Танґер (ТКБ). З Фецу надійшла з дня 27. цьвітня отся вість: На суботу намірено загальну виправу з Арас Ельма на відсїч Фецу. Коли се поведе ся, похід досягне аж до Мекінец. До Фецу з Мекінец не прибув від дня 14. м. м. нїякий післанець з вістями. Султан приняв Бремонда і подякував єму за прибутє.

Тегеран. (ТКБ). В Іспаганї вибухли з причини голоду розрухи. Товпа збурила поліцийний і міский уряд, убила одного з членів міскої ради і хотїла напасти на дім ґубернатора. В розрухах брали участь вояки і кочуючі племена. Російский консуль зажадав від властий забезпеченя житя і майна російских горожан.

РЕВУН.

Сатира *Осипа Маковея*
з образками *Якова Струхманчука.*
(Дальше).

XI.

Ох, мій Боже, як то в нас!
Все біда йде за славою!
Мусиш спати, тай нераз,
хоч і славний, під лавою.

Людям вірно все служи,
з охотою однакою,
а в холяві ніж держи,
бо прискочать з ломакою.

Та найгірші вороги
ті, що звав ти їх другами,
що чванять ся навкруги
лиш своїми заслугами.

Ти поміг їм у людий
промовами огнистими,
величав за хлїб твердий
і сьвятими і чистими;

а вони такі сьвяті,
що у пекло аж просять ся,
на устах слова пусті,
і з сим крамом скрізь носять ся.

Мирко довго ждав і ждав,
щоб і посол подякував,
красшу плату за те дав,
що йому все надскакував,

що в огонь за ним ішов
з палицею готовою, —
і діждав ся: лист прийшов,
та не з грішми, — з вимовою:

„Киньте, панцю любий, раз
сї хитрощі не лисячі!
Я лиш трачу через вас
і клїєнтів і тисячі...“

Ревуном аж потрясло:
„Знаю! втратив Підлуського,
бо я збунтував село —
се у посла у руського?!

„Ах, ти злодію масний,
мало гроший пажер ся ти?!
І тепер ти ще гнївний,
що з дїдичем задер ся ти?!“

І махнув йому за се
лист довженний з обидою,
та від нього вже на все
відвернув ся з огидою.

Просто з міста почвалав
то селами то луками
й кого стрітив, научав
таємними науками.

Кождий слухав новини,
що всї посли нечесні є,
що злодії всї пани,
а свої ще облесниї.

Скоропуда перший з них:
дуже скоро надумав ся,
виріс на хлопах дурних,
а з панами покумав ся..

Та в Підлужу хтось доніс,
що за речі розсївано,
і Ревун як стій заліз
у біду несподївано.

Тут його жандарм зустрів
на розмові з громадою,
взяв сердегу і повів
у містечко з парадою.

А в містечку завели
патріота народного
у тюрму і там замкли
нещасного, голодного.

Ту пізнав ся він тепер
з народними злодіями,
і у нього дух завмер
із усїми надіями.

За богато і нараз
горя-лиха зібрало ся,
чар житя в души погас,
серце в куснї пірвало ся...

Ждав він тиждень і тужив
за волею й печенею;
розважав, як всїм служив
з порожною кишенею,

як він плакав у кутку
над долею народною, —
і рішив ся вмерти ту,
ще й смертию голодною.

Три днї зупи в рот не брав,
аж судї всї журили ся,
вже на силах гет охляв,
тілько очи сьвітили ся.

Написав єще листок,
попрощав ся із Рипцею,
щоби Бог за кождий крок
відплатив їй сторицею,

І чекав на смерть готов...
Та суд його помилував,
і провини не найшов
і до зупи не силував.

Тут і Рипця в добрий час
надіслала даруночок,
сто корон на перший раз,
щоб не згинув Мирцуночок; —

і Ревун за день віджив,
тілько серце смутило ся,
за спокоєм дух тужив,
і сумлїнє журило ся.

Що менї се за житє!
Чи хто працю добачує?
Тїтка поміч подає,
а народ лиш розхвачує.

Та в тім смутку не забув
розтрубити ґазетами,
всю біду, що перебув,
з геройськими прикметами.

І дізнались земляки,
що на Руси є мученик;
жаль і радісні думки
бухли в душах засмучених..

(Дальше буде).

Телеґрама. Футра до підшитя, направи і перехованя на лїто, скіри всякого рода до виправи принимає і скіри купує з кріликів, кун, тхорів і т. п. **П. КАРПЯК** у Львові, Бенедиктиньска ч. 2 від 15. мая Руска ч. 1. (1—3)

Наша руска робітня
і
склад Церковних приборів
Василя Дудкевича
Станїславів ул. Бельведерска ч. 4.
Великий склад пауків, лїхтарів, чаш, фан, хоругов, прапорів. Приймає всякі відновленя як чащ, пауків, лїхтарів, Евангелий в огни золочені і сріблені чаші від 16 до 24 К.
(3—3)

Др. С. Віттлїн
краєвий адвокат у Львові
переніс свою канцелярию з ул. Кароля Людвика 29. до дому при
ул. Хорунщики ч. 6., II. поверх
ріг Академічної.
Телефон ч. 445.

Мати також єї донька
хоче мати гарну виправу і тому не зволїкайте, а замовте собі взори чудових дамастів, ґрадлї, канвас, полотна, білє на ліжка і столове, хустинки, як і новости в французских зефірах, анґлїйских полотнах на одїж, крізенти, оксфорди і ин., які вам пришле ся даром і оплатно просто з фабрики виробу полотна і з дому для висилок з першорядної фірми
Братів Krejcar
в Dobruschka 9275. Чехи.
Наслїдком надпродукциї продаємо низше цїни ось що:
1000 тузинів гарних білих полотняних хусточок нешитих 150/200 цм. великих за 6 штук 14 К.
1000 штук полотна на всяке білє. 1 штука 20 метрів, 74 цм. ширини 11 К.
1000 штук дуже делїкатного полотна для найделїкатнїйшого біля, 1 штука 20 м. 82 цм. ширини 18 К.
1000 метрів гарних сортованих решток 2—8 метрів великих, 30 метрів 18 К.
За те, що не подобає ся, звертаємо гроші.
Особенности для уладжень в готелях і ріжних заведенях.

В Данії, Швециї, Франциї, Прусах, Баварії, Чехах на Моравії можуть сейчас отримати працю робітниці і робітники рільні, котрі зголосять ся по контракти до
Товариства Еміґрацийного
в Кракові
ул. Радзївіловска ч. 21 або до філії тогож Товариства
у Львові ул. Дзялихьских ч. 5.
За посередництвом Товариства Еміґрацийного можна рівнож набувати **карти корабельні** на перворядні компанії корабельні до **Канади, Зєдинених Держав, північної Америки, Арґентини, Бразилії.**
Подорожних висилає Товариство через **Триєст, Брему, Ротердам або Антверпію** після їх власного вибору. Для родин рільних до Бразилії переїзд **даром.**
(3—3)

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично критична аналїза. Львів 1901. 16⁰ ст. 18. — Цїна 10 сот.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Бабенберґах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8⁰ ст. 27. — Цїна 30 с.

Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8⁰ ст. XIV+170. — Цїна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8⁰ ст. 28. — Цїна 50 с.

Bogurodzicza dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8⁰ ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8⁰ ст. 170. — Цїна 2 К.

Історичні причинки і т. д II. Львів 1909 мал. 8⁰ ст. X+94. — Цїна 1 К 50 с.

Історичний розвій імени українсько-руского народу. Львів 1909, мал. 8⁰ ст. 41. — Цїна 40 с.

Дістати можна в книгарнї Наук. Тов. ім Шевченка у Львові, Ринок 10.

Посада дяка до обнятя від недїлї Томиної в Мишкові. Зголошеня з долученєм марки на відповідь слати на адресу: Гр.-кат. Уряд парох. в Мишкові, п. Більче золоте.

ДО
АМЕРИКИ
КАНАДИ
найлїпше перевозить
Лінія Кунарда
у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99.**
Цїна переправи кораблем 180 корон.
Уважайте на ч. 99.
ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТЇ:
Карпатія, дня 16. мая.
З ЛЇВЕРПОЛЮ:
Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:
Люзітанія, дня: 20|5, 10|6, 8|7 29|7 1911.
Мавританія: дня 13|5, 3|6, 24|6 22|7 1911. 122(33—?)

Асекуруйте своє майно від огню
в „Днїстрі“!
Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цїлого народу.
Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень
„ДНЇСТЕР“
Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один
„ДНІСТЕР“
„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків.**
„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.
„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.
„ДНЇСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам,** де виховують ся селяньскі дїти.
Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.
Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052 250 корон.
„ДНЇСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).
В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.
Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL